

1.9.2024

Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hankkeen koordinaatioryhmä

Aika	to 29.8.2024 klo 13.00–14.30
Paikka	Teams-kokous
Osallistujat	Olli-Pekka Rissanen, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) Viveca Still, valtiovarainministeriö (varapuheenjohtaja) Liisa Leppävirta, oikeusministeriö (liittyi klo 13.33) Kaisa Tiusanen, oikeusministeriö (poistui klo 14.00) Mikko Kuoppala, työ- ja elinkeinoministeriö Anne-Marie Välikangas, valtiovarainministeriö (kunta- ja alueosasto) Merita Erkkilä, liikenne- ja viestintäministeriö Joni Komulainen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö Ada Ketelimäki, maa- ja metsätalousministeriö varajäsen Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö Ilmari Hyvönen, opetus- ja kulttuuriministeriö Elisa Kettunen, Kuntaliitto Heidi Innanen, valtiovarainministeriö (sihteeri)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00. Hankkeen kick off -tilaisuuden 26.8. ryhmäkeskustelusta poissa olleet henkilöt esittäytyivät. Käytiin läpi asialistan sisältö.

2. Hankkeen toimintamalli ja syksyn 2024 toimintasuunnitelman vahvistaminen

Esiteltiin etukäteen asialistan liitteenä jaettu luonnos syksyn 2024 toimintasuunnitelmaksi. Todettiin, että toimintasuunnitelmaluonnos on yleisluontoinen ja sitä tarkennetaan myöhemmin. Koordinaatioryhmän on tarkoitus kokoontua syksyn aikana viisi kertaa eli noin kerran kuukaudessa. Alatyöryhmät ovat kokoontuneet ensimmäisen kerran kuluneella viikolla. Koordinaatioryhmä valmistelee väliraportin tämän vuoden loppuun mennessä. Toimintasuunnitelmaluonnokseen ei tullut kommentteja.

Päätös: Vahvistettiin syksyn 2024 toimintasuunnitelma.

3. Rakenne alatyöryhmien raporteille

Puheenjohtaja esitteli etukäteen asialistan liitteenä jaetun luonnoksen rakenteesta ja ohjaavista kysymyksistä alatyöryhmien raporteille. Tarkoituksena on, että alatyöryhmät koostavat vastaukset jokaisesta tarkastelemastaan esimerkkitapauksesta ehdotetun rakenteen mukaisesti. Vastausten myötä muodostuu kuva jatkokäsittelystä ja mahdollisesta hallituksen esityksen valmistelutarpeesta. Koordinaatioryhmä valmistelee mm. alatyöryhmien raporttien pohjalta loppusyksyn aikana väliraportin, jonka tarkempi määräaika täsmentyy myöhemmin. Väliraportti menee käsiteltäväksi yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmään.

Käytiin keskustelua, jossa mm. peräänkuulutettiin sitä, että alatyöryhmien vastauksissa ei vain todettaisi, ettei ongelmaa voida tämän hankkeen puitteissa ratkaista, vaan olisi myös pohdinta siitä missä yhteydessä ongelmanratkaisu olisi jatkossa mahdollista. Sovittiin, että vastauspohjan saatteessa tullaan huomioimaan tämä. Lisäksi pohdittiin, onko tässä hankkeessa tarkoitus rajata tarkastelu hallinnon sisäisiin haasteisiin vai myös toimialojen välisen tiedon liikkuvuuden haasteisiin.

Sovittiin myös, että vastauspohjaan lisätään seuraavat kysymykset:

- Mihin viranomaisiin tai viranomaisrajat ylittäviin palveluihin ongelma liittyy (viranomaisnäkökulma)?
- Liittyykö ongelma tiettyyn elämäntapahtumaan (kansalaisnäkökulma)?
- Mikä on HE-hankkeen aikataulu ja laajuus, jos lainsäädännön muutostarve on tunnistettu?

Pohdittiin liittymiä muuhun valmisteluun, esimerkiksi miten tämä työ kytketään hallituksen yleiseen lainvalmisteluun. Todettiin, että vielä ei ole mietitty vaiheistusta lainsäädäntösuunnitelman osalta. Esimerkinomaisesti todettiin, että vastauspohjan kohtaan 6. voitaisiin vastata, että ongelman ratkaiseminen vaatii lainsäädäntömuutosta, mutta kokonaiskuva ei ole niin selkeä, että siitä voidaan saada hallituksen esitys aikaiseksi kuluvan hallituskauden aikana. On mahdollista myös ehdottaa, että käynnistetään seuraavan hallituskauden aikana hanke, johon liittyvää selvitystyötä tehdään jo nyt.

Tehdään sovitut muutokset vastauspohjaan, joka annetaan alatyöryhmille (ei erillistä muutosten hyväksymiskierrosta).

Päätös: Vahvistettiin alatyöryhmien raporttien rakenne sovitulla muutoksilla.

4. Lähetekeskustelu poikkileikkaavien teemojen käsittelystä

Käytiin keskustelu seuraavista koordinaatioryhmän vastuulla olevista työpaketeista lyhyiden alustusten pohjalta:

4.1 Työpaketti 1: Viranomaisten tiedonvaihto ja erillisyyperiaate (esitysmateriaali Tiimerissä)

On tunnistettu, että tietopohja digin esteiden ja tiedonvaihdon osalta ei lähtökohtaisesti ole kovin hyvä. Tieteellistä tutkimusta aiheesta on melko vähän ja siitä saa vinkata hanketiimille. Esimerkiksi tiedonhallintakartan kautta ei päästä kiinni tiedonvaihdon esteisiin. Työssä tulisi sanoittaa lainsäädännöllinen (väljä) tavoitetilä aiempaan työhön pohjautuen.

Keskustelussa nostettiin esiin mm. missä määrin tiedonluovutussäännöksiä voidaan käsitellä kokonaisuutena, koska niissä on aina erityispiirteitä. Keskusteltiin myös PeV:n lausuntokäytännöstä ja linjasta sekä työpaketissa tehtävän tarkastelun rajaamisesta.

Sovittiin, että teemaan tullaan palaamaan seuraavassa kokouksessa 24.9. Materiaali jaetaan hyvissä ajoin etukäteen ja muotoillaan kysymykset selkeämpään muotoon.

4.2 Työpaketti 2: Digivalmis lainsäädäntö (esitysmateriaali Tiimerissä)

Digivalmiin lainsäädännön lähtökohtana on se, että digitaalisten toimintatapojen mahdollisuus otetaan huomioon systemaattisella tavalla ja siten, ettei tarpeettomia digiesteitä pääse syntymään. Teema on ollut pinnalla EU:ssa ja OECD:ssä. Digivalmista lainsäädäntöä on testattu ja pantu täytäntöön Tanskassa, Saksassa ja EU-komissiossa, mutta kehitystä on myös mm. Itävallassa, Hollannissa ja Norjassa. Käytiin läpi Tanskan ja Saksan sekä komission digivalmis-hankkeita.

Koordinaatioryhmän jäseniä pyydettiin perehtymään seuraavaan kokoukseen mennessä Tanskan digivalmisjärjestelmään. Sovittiin, että kutsutaan 24.9. kokoukseen asiantuntija Tanskasta esittelemään aihetta ja kokemuksia tarkemmin. Koordinaatioryhmää pyydettiin miettimään etukäteen kysymyksiä esitettäväksi.

Päätös: Merkittiin alustukset tiedoksi ja sovittiin teemojen jatkokäsittelystä.

5. Seuraava kokous

Koordinaatioryhmän tulevat kokoukset on sovittu seuraavasti:

ti 24.9.2024 klo 13.00–14.30

to 24.10.2024 klo 9.30–11.00

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.32.